

HET BINNENHOF VAN JAÏR

Voor Lena en Guusje.
Opdat je jezelf nooit té serieus neemt.

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	13
De badkamer van Pim Fortuyn	25
De droom van Marijnissen	38
Het gevecht van Frits en Ed	47
Het Binnenhof van Jaïr	57
Het Boekestijntje van Boris	67
De brieven van Mei Li	75
John Leerdam, positive guru	82
De draai van Rutte	88
Alexander Penthouse	96
Het Kastein-kamertje	105
De koffierondjes met Rutte	112
De kat van Theo Hiddema	123
De gordel van Wiebes	132
De droomvlucht van Wilders	140
Het Twentse kanaaldrama	151
Zingende politici	157

Caroline	169
De heilige Sint-Pieter	184
Asielzoekers in Aerdenhout	195
Het laatste koffierondje met Rutte	210
De bodyguard van Schoof	219
Faber en Zelensky	235
Gewoon Barry	241
Op de bonnefooi naar Maastricht	250
Revenge of the nerd	261
Rutte bij de NAVO	272
Nawoord	281
Woord van dank	285

Voorwoord

Het is de ochtend na de verkiezingen, 30 oktober 2025. D66 heeft nipt van de PVV gewonnen. De nieuwe 26-koppige fractie verzamelt zich in de Hans van Mierlo-zaal op de derde verdieping van het Tweede Kamergebouw. Het is feest, het gonst, er is taart. De zaal puilt uit van alle medewerkers, nieuwe Kamerleden en pers. Tientallen camera's en verslaggevers strijden om de beste plek én de beste quote van fractievoorzitter Rob Jetten. Ook ik sta ertussen en ik voel de competitie. Ik moet en ik zal hem als eerste exclusief voor mijn camera krijgen om hem te vragen of hij de nieuwe minister-president wil worden. Ik werp een blik op mijn collega-journalisten, die net als ik met hun microfoon en camera in de startblokken staan en ik weet: dit is volledig kansloos.

'Kom, weg hier,' zeg ik tegen mijn cameraman Jeroen, die inmiddels wel gewend is aan mijn impulsieve acties. Nog steeds voel ik die spanning: het moet lukken. Want door weg te gaan, loop ik het risico dat ik Jetten helemaal niet te spreken krijg. Hij kan namelijk vanaf verschillende kanten

tevoorschijn komen. Het is een gok, maar ik wil 'm nemen. Maar dan – en dat gelukzalige gevoel went nooit – komt Jetten samen met zijn woordvoerder door de gang aangelopen, recht mijn camera in. Prachtig, we staan goed, het is gelukt. 'Meneer Jetten, u kwam gisteravond laat thuis, en toen?' Nadat hij enkele vragen heeft beantwoord, gaat hij richting fractiekamer, waar hij door een horde journalisten wordt opgewacht.

Voor mij is dit een gewone werkdag, maar ik heb in de loop der jaren gemerkt dat politiek Den Haag voor veel mensen een gesloten bolwerk is. Een wereld waar dagelijks gespeeld wordt met beeldvorming, maar ook een wereld waar het soms lijkt of politici altijd strategisch en weldoordacht te werk gaan, terwijl ik ze regelmatig heb zien improviseren, brandjes heb zien blussen om simpelweg de dag door te komen. In mijn werk als politiek journalist streef ik er iedere keer weer naar een andere kant van politiek Den Haag te laten zien, een beeld dat afwijkt van het beeld dat andere media schetsen.

'Wil je niet een boek schrijven?' vroeg men mij regelmatig. 'Niks voor mij!' was mijn standaardantwoord. De focus lag altijd op mijn werk, het nu, het moment. Als een trein die altijd maar hard doordendert ligt het niet in mijn aard om eens even te stoppen en aan de rozen te ruiken. Maar nu loop ik al 25 jaar rond in politiek Den Haag. Ik werkte voor ver-

schillende tv-programma's, zoals *Barend & Van Dorp*, *Jinek*, *Humberto*, *Beau*, *Renze* en *RTL Tonight*, en ik maakte vele politieke documentaires. Dit jubileum vind ik een mooie aanleiding om juist wél een keer stil te staan bij alles wat ik heb beleefd. Wat me voorheen ook weerhield: als politiek journalist is je integriteit een groot goed. Schaamteloos uit de school klappen kan ten koste gaan van het wederzijdse vertrouwen dat je zo zorgvuldig hebt opgebouwd – je netwerk. Inmiddels overstijgt mijn leeftijd die van verschillende zittende politici en hebben veel hoofdrolspelers uit mijn verhalen Den Haag verlaten.

In dit boek geef ik mijn persoonlijke kijk van achter de schermen en hoe ik het heb beleefd. Ik vertel openhartig over de penibele situaties waar ik mezelf soms in manoeuvreerde, op jacht naar die ene quote. Ontmoetingen waar ik nog steeds om moet schaterlachen als ik eraan terugdenk. Gesprekken met politici die me al die jaren zijn bijgebleven en die mijn eigen beeld van de politiek hebben doen kantelen. Ik weet zeker dat je na het lezen van mijn avonturen zult begrijpen waarom de politiek me nooit verveelt.

Inleiding

We lazen thuis drie kranten: het *Eindhovens Dagblad*, de *Volkskrant* en *NRC*. Zondagochtend keken de Ferwerda's *Het Capitoool* met Joop van Tijn, uitgezonden vanuit een voormalig theehuis op landgoed Schaep en Burgh in 's-Graveland. In dat tv-programma, de voorloper van *Buitenhof*, werd op hoog niveau over politiek gedelibereerd. Eigenlijk wonderlijk dat ik dat als kind al machtig interessant vond. Het was niet zo dat ik als een nerd door het leven ging – integendeel: ik had veel vrienden – maar die hoge heren en dames die met een zeker niveau over politiek en macht spraken... het fascineerde me, ook al begreep ik er slechts flarden van.

Hoewel mijn achternaam Fries is, ben ik geboren en getogen in Noord-Brabant, in Helmond om precies te zijn. En nog iets preciezer: in Stiphout, onder wiewieliefhebbers bekend van de Ronde van Stiphout. Ooit was het een zelfstandig dorp, maar al sinds 1968 – acht jaar voor mijn geboorte – is het een stadsdeel van Helmond.

Mijn zus en ik komen uit een geëngageerd gezin. Mijn

vader was directeur van de welzijnsstichting en zat jarenlang in de Helmondse gemeenteraad, waar hij bekendstond om zijn bevlogen betogen.

Mijn moeder was heel actief in het verenigingsleven. Ze heeft het Literair Café in Helmond opgezet, was betrokken bij kunstfestival Artimond en bij de Vrouwenraad. Nog steeds kun je de hand van mijn moeder in het centrum van Helmond terugvinden. Op verschillende plekken heeft zij ervoor gezorgd dat er gedichten te lezen zijn. De mooiste bij de fietsenstalling van de stad, van de dichter Lévi Weemoedt.

Capitaine Mobylette

*Van zwart haar moet 'k zo huilen.
Van blond haar krijg ik 't benauwd...,
ach! vind je 't erg als jij vannacht
je bromfietshelm ophoudt!*

Van mijn opa kreeg ik op mijn elfde een transistorradiootje cadeau. Dan luisterde ik 's avonds in bed naar *Met het Oog op Morgen*. Eerst die herkenningmelodie, 'Gute Nacht, Freunde'. Dan de stem van Hans Hogendoorn: 'Buiten is het vijf graden. Binnen zit John Jansen van Galen.' Dat programma was mijn venster op de wereld en stilde mijn honger naar nieuws. Weten wat er gebeurt, niks missen, dwarsverbanden ontdekken. En anticiperen, zoals de rubriek 'de kranten van morgen', die me alvast een voorschot gaf van

wat er de volgende dag in de krant zou staan. Hoewel, vaak haalde ik het einde van de uitzending niet eens, en was ik al in slaap gevallen. Een mooi beeld: mijn vader of moeder die mijn kamer binnenliep, mij zag liggen en dan zachtjes die radio uitzette.

Behalve het nieuws was ik ook dol op sport. Ik luisterde graag naar *Langs de Lijn* en letterlijk met een pollepel zat ik dan voor de radio Jack van Gelder en Leo Driessen na te doen. In die tijd had ik ook mijn eigen krantje, *Jair Sport*. Ik was er zowel de hoofdredacteur, eindredacteur, verslaggever en columnist als de krantenbezorger. Elke week maakte ik een overzicht van het sportnieuws. Zo schreef ik als elfjarige: 'PSV was nog niet in vorm, maar tegen Emmen hoopt onze redactie dat ze beter zullen spelen.' Ik knipte en plakte er foto's bij, bedacht de onderschriften, schreef columns en alle nieuwsartikelen. Mijn vader kopieerde dat op zijn werk – een oplage van een stuk of vijftien – en mijn krantje schoof ik dan bij alle burens door de brievenbus.

Bij ons in de straat had ik overigens twee leeftijdgenoten die ook heel erg met nieuws bezig waren. Het mooie is dat we later alle drie voor landelijke media zijn gaan werken. Ik woonde zelf op nummer 15, Britta Sanders van nummer 9 werd verslaggever bij *RTL Nieuws* en Kees Amsterdam, van nummer 21, werkte voor Peter R. de Vries en *Opsporing Verzocht* en is tegenwoordig verslaggever bij *112 Vandaag*. Hoe bijzonder is dat? Dat in dat ene straatje in Stiphout drie